

VEDTAGNE TEKSTER

Foreløbig udgave

P9_TA-PROV(2020)0183

Rettigheder for personer med intellektuelle funktionsnedsættelser og deres familier i covid-19-krisen

Europa-Parlamentets beslutning af 8. juli 2020 om rettigheder for personer med intellektuelle funktionsnedsættelser og deres familier under covid-19-krisen (2020/2680(RSP))

Europa-Parlamentet,

- der henviser til artikel 2 i traktaten om Den Europæiske Union og artikel 2, 9, 10, 19, 165, 166, 168, og artikel 216, stk. 2, i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde (TEUF),
 - der henviser til Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder, særlig artikel 1, 3, 14, 20, 21, 26 og 35,
 - der henviser til FN-konventionen om rettigheder for personer med handicap (UNCRPD), særlig artikel 4, stk. 3, og artikel 11, 24, 25 og 28, i overensstemmelse med Rådets afgørelse 2010/48/EF af 26. november 2009 om Det Europæiske Fællesskabs indgåelse af De Forenede Nationers konvention om handicappedes rettigheder¹,
 - der henviser til den europæiske søjle for sociale rettigheder, navnlig til det 17. princip om inklusion af personer med handicap, det 3. princip om lige muligheder og det 10. princip om et sundt, sikkert og veletilpasset arbejdsmiljø og databeskyttelse,
 - der henviser til 2030-dagsordenen for bæredygtig udvikling og dens mål for bæredygtig udvikling (SDG), som EU har forpligtet sig til at gennemføre,
 - der henviser til sin beslutning af 17. april 2020 om en EU-koordineret indsats til bekæmpelse af covid-19-pandemien og dens konsekvenser²,
 - der henviser til forretningsordenens artikel 227, stk. 2,
- A. der henviser til, at Udvalget for Andragender har modtaget andragende nr. 0470/2020, der rejser bekymring vedrørende rettighederne for personer med intellektuelle handicap og deres familier under covid-19-krisen og opfordrer EU til at sikre, at de

¹ EUT L 23 af 27.1.2010, s. 35.

² Vedtagne tekster, P9_TA(2020)0054.

foranstaltninger, der træffes under covid-19-krisen og i kølvandet på den, er forenelige med både FN-konventionen om rettigheder for personer med handicap og chartret om grundlæggende rettigheder;

- B. der henviser til, at artikel 11 i konventionen om rettigheder for personer med handicap som den første internationale menneskerettighedstraktat, der er ratificeret af EU og dens 28 medlemsstater, fastsætter, at de stater, der er parter i konventionen, skal træffe alle nødvendige foranstaltninger for at sikre beskyttelse af og sikkerhed for personer med handicap i risikosituationer og humanitære krisesituationer;
- C. der henviser til, at foranstaltninger, der træffes af regeringer under ekstraordinære omstændigheder, som f.eks. alvorlige sundhedskriser, humanitære krisesituationer og naturkatastrofer, altid bør respektere de grundlæggende rettigheder for hver enkelt person og ikke må forskelsbehandle visse grupper såsom personer med handicap;
- D. der henviser til, at der er større sandsynlighed for, at personer med intellektuelle funktionsnedsættelser bliver ramt af covid-19 på grund af hindringer i deres adgang til forebyggende information og hygiejne, afhængigheden af fysisk kontakt med støttepersoner, fordi de meget ofte bor på institutioner eller i lokalsamfundsbaseerede tjenester, og på grund af andre helbredsproblemer knyttet til visse handicap;
- E. der henviser til, at personer med intellektuelle funktionsnedsættelser i særlig grad påvirkes af strenge isolationsforanstaltninger;
- F. der henviser til, at covid-19-krisen og lockdown-foranstaltningerne åbenbarer den fortsatte og vedvarende sociale segregation og forskelsbehandling af personer med intellektuelle funktionsnedsættelser;
- G. der henviser til, at adgangen til disaggregerede data til at fastslå pandemiens indvirkning på personer med intellektuelle funktionsnedsættelser er begrænset;
- H. der henviser til, at det forlyder, at personer med intellektuelle funktionsnedsættelser i nogle medlemsstater er blevet nægtet lægebehandling, er blevet underlagt lockdown på institutioner og oplever social isolation uden mulighed for at modtage besøg fra familiemedlemmer eller komme hjem til deres pårørende, og at der er indført diskriminerende visitationsretningslinjer;
- I. der henviser til, at strukturer for personer med intellektuelle funktionsnedsættelser såsom dagplejecentre eller skoler er blevet midlertidigt lukket, og at der er opstået nødsituationer, som kræver, at familier selv må passe deres familiemedlemmer med intellektuelle funktionsnedsættelser;
- J. der henviser til, at covid-19-krisen har vist, at begrebet inklusiv uddannelse endnu ikke er en realitet; der henviser til, at lærende med intellektuelle funktionsnedsættelser i mange medlemsstater ikke har haft mulighed for at fortsætte deres læring i lockdown-perioden; der henviser til, at familier mangler støtte til uddannelsen af lærende med intellektuelle funktionsnedsættelser, navnlig hvad angår tilgængelige digitale og innovative teknologier og applikationer til fjernundervisning;
- K. der henviser til, at teknologi kan spille en afgørende rolle for ydelsen af kvalitetspræget støtte til personer med handicap, deres forældre, hjemmeundervisere og plejere;

- L. der henviser til, at der er rapporteret om en betydelig mangel på værnemidler til personer med handicap, navnlig til dem, der bor på institutioner, deres plejere og personalet;
 - M. der henviser til, at artikel 4, stk. 3, i konventionen om rettigheder for personer med handicap pålægger de deltagende stater omhyggeligt at rådføre sig med og aktivt inddrage personer med handicap, herunder børn med handicap, via deres repræsentative organisationer i alle beslutningsprocesser, der berører dem;
 - N. der henviser til, at EU og medlemsstaterne bør rådføre sig med og aktivt inddrage organisationer af personer med handicap i deres respons på covid-19-pandemien, som ellers kan føre til vedtagelse af foranstaltninger, der krænker deres grundlæggende rettigheder;
 - O. der henviser til, at Den Europæiske Ombudsmand har iværksat et initiativ rettet mod Kommissionen for at indsamle oplysninger om, hvordan covid-19-krisen har påvirket dens handicappede medarbejdere, og om de rimelige tilpasningsforanstaltninger, der er truffet for at imødekomme deres behov, og for at fastslå, om nogle af de løsninger, der er fundet og planlagt, kan bruges til at fremme en nemmere interaktion med EU-administrationen for almindelige borgere med handicap;
1. er dybt bekymret over covid-19-krisens uforholdsmæssigt store konsekvenser for personer med intellektuelle funktionsnedsættelser og personer med andre mentale sundhedsproblemer og deres familier, som skaber en ekstra byrde for de familiemedlemmer, der tager sig af dem, hvoraf mange er kvinder; understreger, at personer med handicap ikke bør blive yderligere isoleret, når de kommer ud af lockdown-fasen, og at de bør prioriteres i denne fase;
 2. minder om, at lockdown har været et alvorligt problem, ikke kun for personer med intellektuelle funktionsnedsættelser, men også for alle personer med en psykisk lidelse, idet isolation kun kan forværre problemerne;
 3. mener, at strenge isolationsforanstaltninger har en særligt negativ indvirkning på personer med handicap, og at der er behov for større fleksibilitet fra myndighedernes side;
 4. fordømmer på det kraftigste enhver form for lægelig forskelsbehandling af personer med intellektuelle funktionsnedsættelser; minder om, at relevante foranstaltninger vedtaget af medlemsstaterne skal være i overensstemmelse med FN's konvention om rettigheder for personer med handicap og sikre lige og ikkediskriminerende adgang til sundhedspleje og sociale tjenester; understreger, at personer med intellektuelle funktionsnedsættelser eller psykiske lidelser fortjener samme lægebehandling som enhver anden person med covid-19, herunder intensiv behandling;
 5. minder om, at lægefaglige retningslinjer skal være ikkediskriminerende og skal overholde folkeretten og eksisterende etiske retningslinjer for pleje i tilfælde af nødsituationer, sundhedskriser og naturkatastrofer;
 6. minder om, at der skal tilbydes støttetjenester, personlig assistance, fysisk tilgængelighed og kommunikation for personer med intellektuelle funktionsnedsættelser under lockdown gennem indførelse af innovative metoder til sundhedspleje;

7. anmoder om, at der indsamles data i hver af medlemsstaterne om behandling af personer med intellektuelle funktionsnedsættelser på hospitaler, institutioner og i lokalsamfundsbaseerede tjenester og om dødsrater for personer med handicap med henblik på at vurdere, om personer med handicap modtager tilstrækkelig beskyttelse, sundhedspleje og støtte under covid-19-krisen;
8. understreger, at isolationsforanstaltninger i høj grad påvirker den mentale sundhed hos personer med intellektuelle funktionsnedsættelser og deres pårørende, og at relaterede foranstaltninger bør tilpasses behovene hos personer med intellektuelle funktionsnedsættelser for at sikre deres velbefindende og uafhængige tilværelse;
9. understreger, at alle har ret til en uafhængig tilværelse og til at blive informeret omgående og korrekt i et tilgængeligt format om pandemien og de foranstaltninger, der berører dem og deres familie; kræver, at al offentlig kommunikation om folkesundhed skal være tilgængelig for personer med handicap og stilles til rådighed i et letforståeligt sprog, i en række forskellige traditionelle og digitale formater og på det nationale tegnsprog;
10. erkender, at situationen under covid-19 er en øjenåbner hvad angår den opmærksomhed, denne gruppe får; anerkender, at der skal ydes opmærksomhed gennem stærke offentlige sundhedstjenester; opfordrer til, at det overvejes at styrke disse gennem finansiering på EU-plan, hvor det er hensigtsmæssigt og muligt; fremhæver betydningen af hensigtsmæssige sundhedspolitikker i medlemsstaterne;
11. fremhæver, at det er vigtigt at fjerne de hindringer, som personer med intellektuelle funktionsnedsættelser står over for hvad angår adgangen til sundhedsydelser og hygiejneprodukter, og at overveje rimelige tilpasningsforanstaltninger for at gøre det muligt for dem at telearbejde;
12. understreger, at covid-19-pandemien har afsløret store mangler i støttesystemerne for en række risikogrupper i samfundet; understreger, at investeringer i en gradvis overgang fra institutionel pleje til lokalsamfundsbaseerede tjenester for personer med intellektuelle funktionsnedsættelser bør prioriteres; understreger, at investeringsfonde bør støtte leveringen af persontilpassede støttetjenester, da mange af udbyderne af disse tjenester har været hårdt ramt under og efter pandemien og risikerer at blive lukket ned på ubestemt tid;
13. opfordrer Kommissionen til at tage yderligere skridt til at mobilisere væsentlige investeringer og ressourcer for at sikre kontinuitet i pleje- og støttetjenesterne i overensstemmelse med principperne i FN-konventionen om rettigheder for personer med handicap og den europæiske søjle for sociale rettigheder;
14. opfordrer Kommissionen og medlemsstaterne til at tilsikre fælles protokoller for eventuelle fremtidige risikosituationer eller humanitære nødsituationer og naturkatastrofer baseret på erfaringerne fra covid-19-krisen, herunder tilvejebringelse af de nødvendige værnemidler, informationsmaterialer og uddannelse af fagfolk inden for sundhedspleje og socialforsorg og tilsynsmyndigheder, idet der altid tages hensyn til de særlige behov og forhold, der gør sig gældende for personer med handicap;
15. opfordrer indtrængende Kommissionen og medlemsstaterne til at rådføre sig med og inddrage personer med handicap og deres repræsentative organisationer helt fra

begyndelsen, når de vedtager foranstaltninger som reaktion på en fremtidig krise;

16. anmoder Kommissionen og medlemsstaterne om at overvåge, om sundheds- og socialtjenesterne er bæredygtige og i stand til at tilpasse sig nye former for levering af tjenesteydelser; opfordrer til, at reel social inklusion fremmes, når der bevilges EU-midler til disse tjenester, idet der fokuseres på dem, der tilbyder et liv i lokalsamfundet i stedet for institutionalisering; understreger, at det er vigtigt at sikre, at der ikke er nogen finansielle hindringer for adgangen til sundhedspleje;
17. opfordrer Kommissionen til at forelægge en omfattende, ambitiøs og langsigtet europæisk handicapstrategi for perioden efter 2020, som inkluderer de erfaringer, der er indhøstet i forbindelse med covid-19-krisen;
18. understreger, at det er nødvendigt at følge principperne om design for alle under hensyntagen til de muligheder, som digitale og innovative teknologier og applikationer giver, når der udvikles ressourcer, som er tilgængelige for lærende med intellektuelle funktionsnedsættelser, og at tilbyde fjernundervisningsaktiviteter;
19. minder Kommissionen om det uudnyttede potentiale i digitale teknologier og applikationer til at fremme en uafhængig tilværelse for personer med handicap; opfordrer til en bedre anvendelse af disse teknologier og applikationer i forbindelse med eventuelle fremtidige risikosituationer eller humanitære nødsituationer og naturkatastrofer; fremhæver betydningen af, at der er adgang til open license-ressourcer online, og af opkvalificering af lærere i brugen af informations- og kommunikationsteknologier;
20. opfordrer medlemsstaterne til at yde psykologisk støtte til personer med intellektuelle funktionsnedsættelser for at afbøde virkningerne af isolationsforanstaltninger;
21. opfordrer medlemsstaterne til at sikre klageadgang for personer med intellektuelle funktionsnedsættelser ved at lægge særlig vægt på proaktivt at identificere tilfælde, hvor personer med intellektuelle funktionsnedsættelser, som mangler rets- og handleevne, ikke har adgang til eller har utilstrækkelig adgang til deres juridiske værge, for at sikre deres rettigheder;
22. pålægger sin formand at sende denne beslutning til Rådet, Kommissionen og medlemsstaternes regeringer og parlamenter.